

Lovforslag nr. L 75. Fremsat den 18. november 1993 af sundhedsministeren (Torben Lund)

Forslag

til

Lov om sundhedspersonalets videreuddannelse m.v.

Videreuddannelser

§ 1. Sundhedsministeren kan efter forhandling med undervisningsministeren fastsætte regler om videreuddannelse for personalegrupper inden for sundhedsvæsenet, hvor sådanne regler ikke allerede er fastsat ved lov.

Stk. 2. Ved en videreuddannelse forstås i denne lov en uddannelse, hvor den studerende gennemfører en samlet længerevarende uddannelse på et højere niveau end grunduddannelserne og med en udvidelse af den faglige kompetence.

Stk. 3. Sundhedsministeren kan fastsætte regler om:

- 1) Videreuddannelsesinstitutionernes styrelse, organisation og finansiering.
- 2) Videreuddannelsernes indhold og mål.
- 3) Optagelse herunder antal af studerende til videreuddannelserne.
- 4) Kvalitetskontrol, herunder censorordninger.
- 5) Ansættelse af lærere og videnskabelige medarbejdere.
- 6) Klager til institutionen fra de studerende, herunder om klagefrist, i forbindelse med eksaminer og prøver samt om at klager ikke kan indbringes for en højere administrativ myndighed.
- 7) Titelanvendelse ved gennemførelse af videreuddannelsen.

Kandidatuddannelser

§ 2. Sundhedsministeren kan efter forhandling med undervisningsministeren fastsætte regler om kandidatuddannelser, der helt eller delvist bygger på en videreuddannelse, jf. § 1.

Stk. 2. Sundhedsministeren kan fastsætte regler om:

- 1) Kandidatuddannelsesinstitutionernes styrelse, organisation og finansiering.
- 2) Kandidatuddannelsernes indhold og mål.
- 3) Optagelse herunder antal af studerende til kandidatuddannelserne.
- 4) Kvalitetskontrol, herunder censorordninger.
- 5) Ansættelse af lærere og videnskabelige medarbejdere.
- 6) Klager fra de studerende, herunder om klagefrist, i forbindelse med eksaminer og prøver samt om at klager ikke kan indbringes for en højere administrativ myndighed.
- 7) Titelanvendelse ved gennemførelse af kandidatuddannelsen.

Stk. 3. Sundhedsministeren kan efter aftale med undervisningsministeren fastsætte regler om samarbejde med Undervisningsministeriet om varetagelse af uddannelser efter § 1 og § 2.

Udenlandske videreuddannelser m.v.

§ 3. Sundhedsministeren kan fastsætte regler om gensidig anerkendelse af udenlandske uddannelser, der svarer til uddannelserne i § 1 og § 2, som er nødvendige til opfyldelse af overenskomster om fælles nordisk arbejdsmarked og direktiver vedtaget af Den Europæiske Union.

Stk. 2. Sundhedsministeren kan bemyndige Sundhedsstyrelsen til helt eller delvist at anerkende danske eller udenlandske uddannelser, der kan ligestilles med uddannelser efter § 1 og § 2.

Ikrafttræden m.v.

§ 4. Loven træder i kraft den 1. september 1994.

§ 5. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1) Lovforslagets formål

Lovforslaget har til formål at tilvejebringe et egentligt lovgrundlag for Sundhedsministeriets varetagelse af videreuddannelse af sundhedspersonale, specielt for de mellemlange videregående sundhedsuddannelser, f.eks. sygeplejersker, jordemødre, ergoterapeuter og fysioterapeuter m.fl. (§ 1).

Lovforslaget vil endvidere give lovhjemmel for ministeriets varetagelse af de særlige kandidatuddannelser i Sundhedsministeriets regie (p.t. sygeplejerskerne), der bygger på en videreuddannelse i relation til de mellemlange sundhedsuddannelser (§ 2).

2) Lovforslagets hovedindhold

Videreuddannelser

Sundhedsministeriet varetager i forskellige sammenhænge videreuddannelse af sundhedspersonalet. Dette skyldes for det første, at sundhedspersonalets fortsatte uddannelse til varetagelse af særlige opgaver løbende skal tilpasses sundhedsvæsenets behov. For det andet er det pågældende personale typisk allerede ansat i sundhedsvæsenet og forudsættes at gennemføre videreuddannelsen under samtidig tilknytning til sundhedsvæsenet. Videreuddannelserne er således i udpræget grad integreret i sundhedsvæsenets daglige drift.

Sundhedspersonalet er normalt omfattet af autorisationsordninger, hvor den enkelte personalegruppe ved særskilt lovgivning sikres en bestemt uddannelse m.v. Dette hensyn bør også sikres gennem Sundhedsministeriets varetagelse af videreuddannelserne.

For de længerevarende sundhedsuddannelser har Sundhedsministeriet i henhold til lovbemyndigelser fastsat regler for, hvilke videreuddannelser henholdsvis læger og tandlæger skal gennemføre for at opnå ret til specialistanerkendelse inden for de forskellige fagområder, jf. lægelovens § 2, stk. 5, og § 3, stk. 2, samt tandlægelovens § 5. Disse videreuddannelser, der normalt finder sted umiddelbart efter gennemført kandidatuddannelse, varetages af Sund-

hedsministeriet i samarbejde med Sundhedsstyrelsen og sygehuskommunerne, dels ved at fastsætte forskellige uddannelseskrav, der skal opfyldes som led i personalets samtidige ansættelse i Sundhedsvæsenet, dels ved afholdelse af særlige teorikurser administreret af Sundhedsstyrelsen, jf. finanslovs-konto § 16.31.03. Videreuddannelse af medicinsk personale.

For de mellemlange videregående sundhedsuddannelser har Sundhedsministeriet (tidligere Indenrigsministeriet) etableret forskellige videreuddannelsstilbud, bl.a. ved drift af Danmarks Sygeplejerskehøjskole ved Århus Universitet med en afdeling i København, samt ved drift af Videreuddannelsen for Ergoterapeuter og Fysioterapeuter i Århus, jf. finanslovs-konto § 16.31.01. Skoler for videreuddannelse af medicinsk personale m.v. Videreuddannelsen af henholdsvis sygeplejersker, jordemødre, ergoterapeuter og fysioterapeuter har alle en varighed på ca. 1 år (10 måneder fordelt på 2 semestre / 4 moduler). Institutionerne og de af Sundhedsministeriet fastsatte regler for uddannelsernes indhold, eksamensafleggelse m.v., varetages med hjemmel i den nævnte finanslovs-konto.

Sundhedsministeriet finder imidlertid, at det er nødvendigt at tilvejebringe et egentligt og selvstændigt lovgrundlag for ministeriets varetagelse af disse øvrige sundhedsuddannelser, bl.a. fordi der er behov for en retlig regulering af de studerendes retsstilling i forhold til de nævnte uddannelsesinstitutioner, f.eks. med hensyn til eksamensafvikling m.v. Herudover vil der være skabt lovgrundlag for eventuelt andre endnu ikke etablerede videreuddannelser på sundhedsområdet, dog forudsat at regler ikke er fastsat eller fastsættes ved lov, f.eks. gennem den pågældende autorisationslov. Her tænkes bl.a. på den tværfaglige Master of Public Health -uddannelse, som et udvalg under Sundhedsministeriet for tiden nærmere undersøger behovet for, jf. folketingsbeslutning (B 46) af 23. maj 1991, om etablering af en tværfaglig videreuddannelse i sundhedsfremme (Master of Public Health). Endvidere vil bestemmelserne kunne danne grundlag for etablering af de specialuddannelser, der i samarbejde med de lokale sygehuse-

F. t. l. om sundhedspersonalets videreuddannelse m.v.

digheder er etableret bl.a. for sygeplejersker, f.eks. hygiejnesygeplejersker, anæstesisygeplejersker m.fl., reguleret i uddannelsesbekendtgørelser fra Sundhedsstyrelsen.

Kandidatuddannelser

Varetagelse af kandidatuddannelser henhører helt overvejende under Undervisningsministeriet, og varetages her i henhold til bekendtgørelse nr. 334 af 27. maj 1993 af lov om universiteter m.fl. (Universitetsloven).

Der har imidlertid som overbygning på de ovennævnte videreuddannelser eller dele heraf vist sig naturlige muligheder for etablering af kandidatuddannelser på niveau med kandidatuddannelser reguleret af Undervisningsministeriet. Sundhedsministeriet har således fra 1. september 1991 oprettet en kandidatuddannelse i sygeplejevidenskab ved Danmarks Sygeplejerskehøjskole, som for tiden er placeret ved afdelingen i Århus. Kandidatuddannelsen forløber over 5 semestre, hvoraf undervisningen på 1. semester gennemføres fælles med diplomuddannelserne (videreuddannelserne). Kandidatuddannelsen bygger i øvrigt på grunduddannelsen til sygeplejerske samt som minimum 1 års sygeplejopraksis. Reguleringen heraf, der hidtil er sket gennem regler fastsat af Sundhedsministeriet med hjemmel i vedkommende finanslovskonto, svarer i princippet til reglerne for andre kandidatuddannelser.

Sundhedsministeriet finder, af hensyn til de studerendes retsstilling i forhold til uddannelsesinstitutionen, det imidlertid nødvendigt, at der tilvejebringes et selvstændigt lovgrundlag for, at Sundhedsministeriet kan varetage den nævnte kandidatuddannelse samt eventuelt kommende kandidatuddannelser byggende på en videreuddannelse. Lovreguleringen svarer herefter til lovreguleringen af de tilsvarende kandidatuddannelser under Undervisningsministeriet.

Sundhedsministeriet vil bl.a. gennem den lovpligtige høring af Undervisningsministeriet efter § 2, stk. 1, sikre, at Sundhedsministeriets kandidatuddannelser får samme faglige niveau som Undervisningsministeriets kandidatuddannelser.

Ph.D.-grader

I tilslutning til Danmarks Sygeplejerskehøjskoles varetagelse af kandidatuddannelsen i sygeplejevidenskab, gennemfører højskolen for tiden i samarbejde med Århus Universitet Ph.D.-studier i sygeplejevidenskab. Ph.D.-studierne finansieres af Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd, der

har bevilget sygeplejerskehøjskolen et beløb på 6 mio. kr. hertil for perioden 1990-1995.

Det er kun de højere uddannelsesinstitutioner under Undervisningsministeriet, der kan tildele denne grad, og disse institutioner har således ansvaret for, at de fastsatte regler om studieforbud, afhandlingens niveau m.v. er overholdt.

Efter Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 989 af 11. december 1992 om Ph.D.-graden er der imidlertid hjemmel til, at en højere uddannelsesinstitution, der har indskrevet en Ph.D.-studerende, kan træffe aftale med en anden institution eller virksomhed om, at dele af studieforbudet gennemføres der.

Der er således mulighed for, at f.eks. Århus Universitet kan indgå aftale med Danmarks Sygeplejerskehøjskole om et sådant samarbejde.

3) Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslaget har ingen statslige eller kommunal-økonomiske konsekvenser, og har heller ingen erhvervsøkonomiske eller miljømæssige konsekvenser. Administrativt set forudsættes de allerede etablerede videreuddannelser for de mellemlange videregående uddannelser i Sundhedsministeriet at fortsætte, blot med den konsekvens at reglerne for deres virksomhed får hjemmel i nævnte lov. Sundhedsministeriet vil således fortsat have mulighed for at opretholde en særlig bestyrelse for sygeplejerskehøjskolens drift, hvis dette findes hensigtsmæssigt. Ministeriet forbereder iøvrigt en vis samordning af videreuddannelserne for sygeplejersker og jordemødre samt ergoterapeuter og fysioterapeuter samlet omkring højskolen i Århus.

Det vil fortsat i overensstemmelse med gældende regler være muligt at fastsætte regler om indtægtsdækket virksomhed for de pågældende institutioners varetagelse af f.eks. andre uddannelsesstilbud.

Lovforslagets regler berører i øvrigt ikke kommunernes eller andres mulighed for at varetage uddannelsesaktiviteter, f.eks. i form af kortere eller længevarende efteruddannelser.

4) Hørte myndigheder

Følgende myndigheder har været hørt over lovforslaget: Justitsministeriet, Finansministeriet, Undervisningsministeriet, Forsknings- og Teknologiministeriet, Sundhedsstyrelsen, Amdsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Københavns- og Frederiksberg kommuner, Den Alm. Danske Lægeforening, Dansk Sygeplejeråd, Den Alm. Danske Jordemoderforening, Danske Fysioterapeuter, Ergote-

rapeutforeningen, Danmarks Sygeplejerskehøjskole og Videreuddannelsen for Ergoterapeuter og Fysioterapeuter.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Definitionen i stk. 2 af en videreuddannelse svarer til den hidtil anvendte definition herfor. Det bemærkes, at der gennem videreuddannelsen skal opnås et højere eller bredere kompetence- og kvalitetsniveau, d.v.s. mere end en almindelig ajourføring af uddannelsen med udviklingen.

Bemyndigelsen i stk. 3 for Sundhedsministeriet til at fastsætte nærmere regler for institutionen og de forskellige uddannelsesaktiviteter er baseret på en lignende bemyndigelsesbestemmelse i Universitetslovens §§ 1 og 2.

I tilfælde hvor regelfastsættelsen eller driften af videreuddannelserne i øvrigt kræver særlig sundhedsfaglig indsigt, inddrages Sundhedsstyrelsen. Dette er f.eks. sket ved, at Sundhedsstyrelsen er tildelt medlemskab i videreuddannelsernes styrende organer.

Til § 2

Bestemmelsen tager kun sigte på regulering af en kandidatuddannelse, der bygger på en videreuddannelse. Ofte vil uddannelserne have fælles lærerperso-

nale og være integrerede, ligesom der vil være gode muligheder for meritoverførelse mellem de forskellige uddannelser. Det er derfor hensigtsmæssigt at disse kandidatuddannelser reguleres af Sundhedsministeriet. Reguleringen vil foregå i samarbejde med Undervisningsministeriet bl.a. for at sikre, at kandidatuddannelsen har et kvalitetsniveau svarende til øvrige kandidatuddannelser – også internationalt.

Bemyndigelsen i stk. 2 er som anført under § 1 baseret på lignende regler i Universitetsloven.

Til § 3

Bestemmelsen svarer i det hele til de anerkendelsesbestemmelser, der er indeholdt i anden lovgivning under Sundhedsministeriet vedrørende anerkendelse af andre helt eller delvist gennemførte uddannelser på området (f.eks. lægelovens § 3a, stk. 1, og sygeplejerskelovens § 3, stk. 1).

Som for andre sundhedsuddannelser er det Sundhedsstyrelsen, der skal vurdere disse sager, da de indeholder et betydeligt element af sundhedsfaglig stillingtagen.

Til § 4

Loven træder i kraft 1. september 1994, hvilket svarer til starten på uddannelsesåret for de nævnte institutioner.